

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього компонента	Основи української орфоєпії
Освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література) (скорочений термін навчання)
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Викладач	Ричагівська Юлія Євстахіївна; кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови
CV викладача на сайті кафедри	https://www.rshu.edu.ua/kafedry-if/kafedra-umipkfsh/sklad-kafedri-umipkfsh/121-personalii/620-rychahivska-yuliia-yevstakhiivna
E-mail викладача	julia.rychahivska@rshu.edu.ua

Мета й завдання навчальної дисципліни

Основне завдання дисципліни – практичне, оскільки слухачі цього курсу формуватимуть зразкову вимову, що надзвичайно актуально для сучасної молоді людини, яка прагне бути успішною в будь-якій професії. Правильне мовлення є одним із показників загальної культури людини, воно передбачає дотримання літературної вимови звуків, звукосполучень, літературного наголосу та інтонування.

Мета курсу – вдосконалити орфоєпічні навички здобувачів, доповнити й систематизувати знання про українську літературну вимову.

Завдання курсу:

- 1) сформувати уявлення про орфоєпічну норму;
- 2) засвоїти правила літературної вимови;
- 3) оволодіти навичками правильної вимови звуків, звукосполучень та нормативного наголошування слів;
- 4) удосконалити мовлення в цілому.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Поняття про орфоєпічну норму та орфоєпічну помилку

Тема 1. Вступ до курсу «Основи української орфоєпії». Поняття про орфоєпічну норму. Обсяг поняття «українська літературна вимова». Значення норм орфоєпії. Зміст, завдання, структура курсу. Зв'язок із навчальними програмами інших дисциплін. Артикуляційні ознаки української орфоєпії. Види орфоєпічних норм. Причини порушення вимовних норм. Типи орфоєпічних помилок.

Змістовий модуль 2. Основні правила української літературної вимови та наголосу

Тема 2. Вимова голосних і приголосних. Вимова звукосполучень. Вимова ізольованих звуків. Вокалізм. Наголошені голосні. Вимова ненаголошених [e], [и], [o]. Ненаголошені голосні [e], [и], [o] в іншомовних словах. Консонантизм. Вимова дзвінких приголосних. Вимова губних, шиплячих. Вимова африкат [дж], [дз], [дз']. Вимова [г] і [ґ]. Палаталізація приголосних.

Вимова звуків у потоці мовлення. Сполучення приголосних з [e] та [и]. Сполучення приголосних з [і]. Сполучення приголосних із дзвінким приголосним. Вимова інших груп приголосних. Асимілятивні процеси за місцем і способом творення, за м'якістю. Спрощення.

Правила милозвучності української мови. Фонетичні засоби милозвучності.

Тема 3. Орфоепія іншомовних слів. Вимова аббревіатур. Складні випадки вимови іншомовних слів і прізвищ українською мовою. Багаточленні групи приголосних. Вимова аббревіатур.

Тема 4. Наголос в орфоепічній системі української літературної мови. Поняття про наголос. Словесний і фразовий наголоси. Основні тенденції в наголошуванні іменних частин мови. Наголос у дієслівних формах. Наголошування найуживаніших прислівників. Наголос у службових словах.

Тема 5. Історія формування орфоепічних норм української літературної мови. Формування орфоепічних норм нової української літературної мови. Тенденції в розвитку сучасних норм орфоепії. Історичний розвій наголосу.